

ایران فدای جاهم

سیدمصطفی‌هاشمی طبا

از شاخصه‌های یک جامعه و یک کشور، استحکام دولت آن و اعتماد مردم به آن دولت است و به زبان دیگر سرمایه اجتماعی در صورتی حفظ می‌شود که مردم به دولت و توانایی‌های آن اعتماد داشته باشند. هر گاه افراد، گروه‌ها، جمعیت‌ها و احزاب در حرکت خود به تقویت دولت همت گمارند، می‌توان حرکت آنها را به‌عنوان جهت صحیح ارزیابی کرد و در حقیقت شاخص تعیین‌کننده حرکت صحیح از ناصحیح و در نهایت خدمت یا خیانت اشخاص یادشده، نوع حرکت آنها در جامعه نسبت به دولت است. اشتباه نشود؛ نقد و بررسی کار دولت، از مهم‌ترین وظایف آزاد کشور است و در این یادداشت مصداق‌هایی از آن نیز ذکر خواهد شد اما قبل از آن می‌توانیم نگاهی بیندازیم به حرکت‌های مرموز و برانداز که با حسن نیت، می‌توان آنها را به کیش شخصیت و خودپرستی تعبیر کرد و نه نفوذ و خیانت.

دقت در گفتار و رفتار و تهیه برخی ویدئوها در مخالفت و براندازی دولت پزشکیان از سوی گروهی که ادعای «هسته سخت نظام» بودن را دارند و برداشتن تبر برای ضربه‌زدن، با درج اتهامات سخیف و حداکثر یک سوودیدن برخی متشابهات، را اگر با دید حداکثری نگاه کنیم، فاجعه‌ای از وابستگی و نفوذ را نشان می‌دهد اما بعید به نظر می‌رسد که نگاه حداکثری کارساز باشد و سقف تصورات ایشان را می‌توانیم بسیار نازل‌تر در نظر بگیریم که آن‌هم قصور و تقصیری است غیرقابل بخشش. انتخاب دکتر پزشکیان با رأی مردم، شکستی بود که مدعیان «هسته سخت نظام» که نظرانشان همواره در جهت حفظ ایران و منافع مردم نبوده است، آن را به سختی تحمل کردند و با وجود حسن نیت رئیس‌جمهور در انتخاب افراد نوعاً وابسته به آن جریان در دولت و تلاش ایشان برای وفاق بین گروه‌های سیاسی، اینان هم حضور در دولت را پذیرفتند و هم به کمین ضربه‌زدن به دولت نشستند و محاسبه بر این مینا کردند که اگر پزشکیان برود، با توجه به احتمال کم‌شدن استقبال مردم در انتخابات آتی و زود هنگام فرد شکست‌خورده به ریاست‌جمهوری انتخاب می‌شود و زمام امور را در دست می‌گیرد. از این‌رو به طرق مختلف و شاید با اقداماتی از درون دولت، که در شرایط بسیار سخت امروز بحران‌های جدید بیافرینند و دولت را تضعیف کرده و به سقوط بکشانند، دست به کار شده‌اند.

چگونه می‌توان تصور کرد کسانی که در اظهار، خود را پیش‌گام انقلاب می‌خوانند و سخت به ولایت‌مداری تظاهر می‌کنند، به‌صورت فعال درصدد ملکوک‌کردن دولت و سقوط آن برآیند و در عین حال کوچک‌ترین طرح یا نظری برای اصلاح امور ندهند و به‌نوعی هم‌نوایی با برخی دشمنان ایران در قالب دیانت و انقلاب کنند. در چنین شرایطی دولت باید از هوشیاری بسیار برخوردار شود. آقای رئیس‌جمهور گفته‌اند از روزی که دولت به کار مشغول شد، هر روز بلایی نازل می‌شود. اگر کلمه «هر روز» را اغراق بدانیم، باز هم می‌توان به بلاهای رسیده که برخی حاصل دشمنی اسنکیبار و صهیونیسم و سیاستمداران جنایتکار دنیاست و برخی به سیاست‌های اشتباه سالیان گذشته در داخل و برخی به بی‌تدبیری و شاید به تعدم برخی دست‌اندرکاران بساز می‌گردد، اذعان کرد، اما دولت باید خود بهتر بداند که بلاهای دست‌ساز برخی خودی‌ها و نیز دولتی‌ها نباید بر آن بالاها افزون شود. طرح حذف چهار صفر از پول ملی که متأسفانه از مجلس بیرون آمده و دولت نیز آن را به نظر مثبت نگاه می‌کند، در حقیقت پوست خربزه‌ای به زیر پای دولت است و اجرای آن اگرچه صحیح باشد (که در آن تردید بسیار است) در شرایط بحرانی فعلی به‌هیچ‌وجه قابل قبول و معقول نیست و دولت باید به‌شدت از طرح آن اجتناب کند یا طرح انحلال سازمان منابع طبیعی، تغییر ساختار و وظایف جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی درحالی‌که هیچ فایده‌ای بر آن مترتب نیست ازجمله بلاهای خودساخته دولت است. دولت بهتر است بداند در طول سال‌های گذشته از ادغام‌ها، تفکیک‌ها و انحلال‌ها که شاید به چهل مورد برسد، هیچ نفعی نصیب کشور نشده است و این حرکات چه در دولت باشد و چه در سایر قوا مثل آنچه مرحوم بزری با قوه قضائیه کرد و مرحوم هاشمی‌شاهرودی، همه اقدامات انجام‌شده توسط مرحوم بزری را به حالت اول درآورد یا انحلال سازمان و بودجه توسط احمدی‌نژاد که اینها موجب عدم اعتماد مردم به دولت و پریشانی می‌شود و به‌شدت باید از آن اجتناب کند. اگرچه هیچ دلیل موجهی در رد پای آنان که علیه دولت سلاح را از روبرسته‌اند با این گونه طرح‌ها دیده نمی‌شود اما به هر حال هر دو در یک جهت حرکت می‌کنند و نهایتاً توصیه به دولت دکتر پزشکیان آن است که «به سری که درد نمی‌کند، دستمال نیندند».

پنجشنبه ۳۰ مرداد ۱۴۰۴
۲۷ صفر ۱۴۴۷
۲۱ آگوست ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۸۷
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

رحلت رسول اکرم ﷺ و شهادت امام حسن مجتبی ﷺ را تسلیت می‌گوییم

در «شرق» امروز می‌خوانید:
تهران-مینسک: فراتر از تحریم‌ها
• لیگ برتر بدون حاشیه معنا ندارد
• تحلیلی بر وضعیت زنان افغان پس از مهاجرت معکوس از ایران / امیررضا اعطاسی

توقف خطوط تولید، کاهش ظرفیت اشتغال و بار سنگین روانی بر دوش زنان به دلیل قطعی مکرر برق در استان‌های جنوبی

خوزستان در محاصره گرما

کزارش تیتربیک را در صفحه ۱۰ بخوانید

این گزارش در صفحه ۲ بخوانید.عکس: AP

یادداشت

موانع حقوقی مشارکت ذی‌نفعان در سیاست‌گذاری مالیاتی ایران

مسعود عرفی

وکیل پایه یک دادگستری

استماع عضویت در کمیته‌های تخصصی یا ارائه پیشنهادت رسمی انجام شود. در بسیاری از کشورها، این مشارکت یک الزام قانونی است و هرگونه اصلاح یا تغییر مهم در نظام مالیاتی باید پس از مشورت با نمایندگان بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد و انجمن‌های حرفه‌ای صورت گیرد. چنین رویکردی، علاوه بر تقویت مشروعیت تصمیمات، به شفافیت و کارآمدی آنها نیز کمک می‌کند. در ایران اما، به دلیل نبود چارچوب‌های الزام‌آور، این نوع مشارکت غالباً به حداقل ممکن تقلیل یافته و به یک اقدام تشریفاتی بدل شده است.

جایگاه مشارکت عمومی در نظام حقوقی ایران

بررسی قوانین و مقررات نشان می‌دهد که اگرچه در برخی اسناد بالادستی مانند سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی یا قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار به لزوم مشارکت بخش خصوصی و ذی‌نفعان در فرایند سیاست‌گذاری اشاره شده، اما این اصول به طور مشخص و الزام‌آور در قانون مالیات‌های مستقیم یا آیین‌نامه‌های مرتبط گنجانده نشده است. همین خلا قانونی سبب شده تا دستگاه‌های اجرایی الزام چندانی به بهره‌گیری از نظر ذی‌نفعان احساس نکنند. حتی در مواردی که جلسات مشورتی برگزار می‌شود، تصمیم‌گیری نهایی صرفاً در اختیار نهاد دولتی باقی می‌ماند و دیدگاه‌های ارائه‌شده عملاً تأثیر چندانی در محتوای قانون یا آیین‌نامه ندارد.

موانع ساختاری و نهادی

یادداشت

کشاورزی و فضای سبز قربانی‌اند، نه متهم

بحران آب ایران نه از مزرعه‌ها و پارک‌ها، بلکه از اتاق‌های تصمیم‌گیری سرچشمه می‌گیرد

محمدحسین‌شیخ‌محمدی

پژوهشگر علوم محیطی و گیاهی

باین حال، در تحلیل‌ها و روایت‌های غالب، همچنان به‌جای پرداختن به ریشه‌ها و مسئولیت‌های واقعی، انگشت اتهام به سوی کشاورزی و فضای سبز نشانه رفته است؛ حتی برخی خواستار تعطیلی این بخش‌ها هستند، درحالی‌که این دو، نه عامل بحران، بلکه از اولین قربانیان آن به‌شمار می‌آیند. درست است که مصرف آب در کشاورزی ایران بالاست و راندمان بهره‌وری آب در این بخش پایین‌تر از میانگین جهانی است، همچنین فضای سبز شهری در عمده نقاط کشور، براساس الگوهای پراپ، غیریومی و ناسازگار با اقلیم خشک ایران طراحی شده است، اما اینها قربانی‌اند، نه متهم. کشاورزی را نمی‌توان تعطیل کرد. امنیت غذایی کشور به آن وابسته است، آن‌هم در شرایطی که تحریم‌های سیاسی و اقتصادی، واردات را به امری پریسک تبدیل کرده است و تعطیلی کشاورزی در این شرایط می‌تواند به بحران غذایی گسترده در کشور منجر شود. فضای سبز را هم نمی‌توان

محمدرضا خاتمی خبرداد

سیدمحمد خاتمی بعد از

عارضه قلبی در سلامت است

۲

برگزیده‌ها

مروری بر بحران کم‌آبی در میان همسایگان ایران

خشک‌سالی رحم ندارد

ساختمان انجمن صنفی روزنامه‌نگاران پلمب شد

«شرق» از زرمه‌های دولت و مجلس برای اصلاح قانون نظارت بر کیفیت ساخت‌وساز گزارش می‌دهد

ایمنی ساختمان

اسیر تعارض منافع

سناریوهای احتمالی معامله

و تقابل آمریکا و روسیه درباره ایران

پرونده ایران و کلوپ

قدرتمندان

پژوهشگران و جامعه‌شناسان در نشست آینده‌پژوهی هم‌گرایی ملی ایرانیان در شرایط پساجنگ عنوان کردند

شکل‌گیری انسجام

اجتماعی، نه سیاسی

نگاه

وقتی واژه‌ها جنازه می‌شوند

یادداشتی از سامان صفرزایی

یادداشت

اهمیت پیاده‌روها در

سرزنده‌سازی فضای عمومی

ترانه‌یلدا

معمار و شهرساز

داستان را یکی از تهران‌شناسان معروف پیش کشید که فیلمی خیلی کوتاه از پیاده‌رو غربی خیابان کارگر، مقابل موزه هنرهای معاصر تهران در شامگاه جمعه، ۱۷ خرداد را برای مان گذاشت و از تیزل کیفیت زندگی در برخی نقاط تهران و آشوب در پهنه‌هایی از این دست انتقاد کرد. عقیده داشت که این خیلی بدتر از دکه‌های سابق خیابان سسی تیر است. آتجا، شهرداری با برنامه‌ریزی منسجم، ابتدا خیابان را سنگ‌فرش و محیط را ساماندهی کرد و سپس غرفه‌هایی را برای اغذیه‌فروشان درست کرد و اجازه داد. تازه آتجا هم اگرچه در مجموع کار خوبی بود، اما چون پیاده‌راه نبود، بهداشتی نبود و مجاورتش با موزه ایران باستان ایراد داشت که خوشبختانه برچیده شد. حال باید گفت که در سال‌های اخیر با وجود تکثیر و جذابیت راسته خیابان‌هایی که به طور خودجوش مردم را در جای‌جای شهر برای گردش و خوردن چیزی سربایی به خود جلب می‌کنند، گاه آن‌قدر ایمنی محیط کم است و هجوم موتورسواران و کثیفی اطراف بساط‌ها فشار می‌آورد که آدم دیگر مقصود اصلی یعنی گذراندن اوقاتی خوش را فراموش می‌کند. تازه این حرف‌ها را داریم در کشوری می‌زنیم که در طول تاریخ اولین «خیابان»‌ها و «چای‌چار»‌های دنیا را در قزوین و اصفهان داشته و گردش و «گلگشت»‌رفتن مردمانش در جهان زانزاد خاص و عام بوده است! نکته اینجاست که وقتی یک جای شهر به طور خودجوش شلوغ و زنده شده، با اقبال مردم شهر و جوانان روبه‌رو می‌شود، این یک فرصت است. محل زندگی پیاده در شهر، محل درنگ، چهره‌به‌چهره شدن، تعامل آدم‌ها و تنوع است. خیابان فقط محل عبور نیست، بلکه محل گردش و هواخوری و با هم قدم‌زدن هم هست، و در شهرهای امروز دنیا علاوه بر کافه‌ها، مین پیاده‌روهایی خیابان‌ها هم مکان‌های خوبی برای پیاده‌روی و گذران اوقات فراغت هستند.

یکی از مهم‌ترین موانع مشارکت واقعی ذی‌نفعان، ساختار متمرکز و سلسله‌مراتبی تصمیم‌گیری در حوزه مالیاتی است. در چنین ساختاری، فرایند تدوین مقررات عمدتاً در سازمان امور مالیاتی و وزارت اقتصاد انجام می‌شود و سایر نهادها نقش محدودی دارند. علاوه بر این، نبود نهادهای واسطه مؤثر – مانند شوراهای مشورتی دائمی متشکل از نمایندگان بخش خصوصی، اتحادیه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد – باعث شده ارتباط میان دولت و ذی‌نفعان مقطعی و غیرسیستماتیک باشد. این مشکل با ضعف فرهنگ گفت‌وگوی نهادی و نبود اعتماد متقابل میان بخش دولتی و خصوصی تشدید می‌شود.

محدودیت‌های قانونی و عدم شفافیت فرایندها

از منظر حقوقی، مشکل اصلی در این است که قوانین مالیاتی ایران فرایند تصمیم‌گیری و تدوین سیاست‌ها را به طور کامل در انحصار نهادهای دولتی قرار داده است. این انحصار قانونی، مانع از آن می‌شود که ذی‌نفعان بتوانند در مراحل اولیه سیاست‌گذاری حضور فعال داشته باشند. همچنین، شفاف‌نبودن فرایند تصمیم‌گیری – به این معنا که اسناد، پیش‌نویس‌ها و دلایل تغییر قوانین به طور عمومی منتشر نمی‌شود – موجب می‌شود مشارکت، حتی در صورت وجود، فاقد مبنای اطلاعاتی کافی باشد. در نتیجه، مشارکت‌کنندگان در عمل در موقعیتی قرار می‌گیرند که نمی‌توانند ارزیابی دقیقی از آثار تصمیمات داشته باشند.

بی‌اعتمادی متقابل میان دولت و ذی‌نفعان

یکی از موانع غیررسمی اما مهم، بی‌اعتمادی عمیق میان نهادهای مالیاتی و مؤدیان است. از نگاه بسیاری از فعالان اقتصادی، نهادهای مالیاتی عمدتاً به دنبال افزایش وصول درآمد هستند و دغدغه‌ای نسبت به مشکلات واقعی مؤدیان ندارند. در مقابل، بخش دولتی نیز معتقد است که بسیاری از فعالان اقتصادی تمایل به شفاف‌سازی درآمدها ندارند و ممکن است از فرایند مشارکت برای پیشبرد منافع شخصی استفاده کنند.

۳۳
ادامه در صفحه ۵

۳۳
ادامه در صفحه ۵